

רק בנערים שאינם מסוגלים לפעול בכוחות עצמם במיסגרת עבודה. נקבע כי גיל הנערים ינוע בין חמש עשרה לשבע-עשרה שנים. המקצועות שהוצעו להם היו: צביעה, פנצ'ריה, חשמל, רתמיה, מכונאות רכב-קל, תיקון רדי-אטורים ותיקון ציוד-מכני.

משך קיום הניסוי נקבע תחילה ל-12 חודשים. תשעה חודשים והוארך מאוחר יותר לשנה. מספר המשתתפים — 12 נערים.

לפיכך בולטת ביותר סעולה שיוזם לא מכבר המרכז למניעת עבריינות במשרד הסעד — נסיון נועז להוציא את דני, סמי יהודה וחבריהם מהבויץ בו שקעו. בעל הרעיון היה עמירם כלפון, עובד חבורת רחוב בבאר-שבע. הוא קיבץ ומיין חבורת נערים עבריינים והכניסם למיסגרת סדנה-יצה"לית.

כלפון עצמו חשש בתחילה לאחריותו של הניסוי. "מצד אחד", הוא מספר, "עמד עבריין שאינו מוכן או אינו מסוגל לקבל על עצמו

התאגרות

לכל נער הוצמד בעל מיקצוע להוראת עבודתו. לבד מן המכשולים הגדולים נמצאו פריטים שגראו לכאורה חסרי-ערך אך על-לויים היו לעלות בחיי הניסוי.

לדוגמה — הוצאת פנקס-עבודה. כל נער יודע כי בטרם יחל בעבודה עליו ל-הצטייד בפנקס כזה. כל נער, אך לא כל נער עבריין. לגביו מהווה הפנקס מחסום נוסף בדרך השיבה למוטב.

הנה החליט סוף-סוף לצאת לעבודה, ורעה עליו להמתין לפרוצדורה של שבוע עד שיקבל את פנקס-העבודה.

אך במקום שם יש העזה ומקוריות. ניתן למצוא גם מעט רצון טוב. אותו גילה אלי נבון, מנהל מחוז הנגב במשרד-העבודה, שאמר: "יתחילו קודם הנערים לעבוד,

מרות, בו למוסכמות ודוחה כל ניסיון ל-מסד אותן. מולו ניצב צה"ל במתכונתו ה-מחייבת שמירה על ערכים ומשמעת צב-אית".

היו גם מתנגדים לתוכנית מבית. מבין אנשי הסעד עצמם. הם טענו כי הנערים אינם רציניים דיים. אין אמון רב בדיב-רתם, הם לא יסכימו לתנאי השכר הנמוך ולא יחזיקו מעמד. "לוא היו נערים אלה מוכנים לעבוד", טענו השוללים, "כי אז היו פונים ללישכת התעסוקה ומוצאים עבודה מתאימה לרמתם הנמוכה. הם אינם רוצים לעבוד ומעדיפים ללכת בדרכם ה-נלוזה, ולכן חבל על כל המאמץ".

השוקדים שללו אך הניסיון הלך ו-קרם עור וגידים והראה סימני הצלחה.

הנסיון הנועד

נער בן גילם, מפגשי ספורט עם חיילים, טיולים וכו'". תחילה פנו עמירם ומדריכיו לראשי הר כנופיות דווקא. ההנחה היתה כי הם ימשכו בעיקבותיהם את השאר. ואכן כך היה.

בעניינים כשרים ולא עבר על החוק. "הסברנו להם בערך כך", מספר עמירם כלפון, "מבחינה כספית אם נחשב דמי שתי ארוחות ליום, הסעה עד לבית וממנו, ביגוד, ביזור וחמש לירות, אפשר בקלות להגיע לסכום אותו מקבל צעיר בן-גילם

אזר היו אמריק סליו סאטר להודיטו איתנו היו מנצחים אותנו. אני מניח יא-סיהו פ זיאטו של המצבת האלה זקני להם להינס ויהנו. המצבת האלה מן הדין הכל היה יפה ויטוב אך יוק הפסד לא היה משפיק אלה הישגותי זי היתר קצת כסף הייתי זאל זה סליו זי כסף על היתר היתר זאל זה סליו זי יותר כסף וזו אצטוב יתה הכנס אש אי יבדיה

בסיום הקורס, העלו הנערים על הנייר את דעתם על המיסגרת. כך כתב אחד מהם: "אני מציע לנערים שישמעו על המזגרת הגאית שקדיי להם להיכנס ויהנו. המזגרת מצאת חן בעיני הכל היה יפה ותאב אך ורק הכסף לא היה משפיק אבל הישתדרנו, בתחלה שהייתי מקבל קצת כסף הייתי שובל עד שלא היה לי כסף ואג היתי הולך לגנוב ואני מודה בזה שאני גנוב ועשב שאני הולך לגמור את הכורש אז אני ירביח יותר כסף ולא אגנוב יותר". דעתם של שאר הנערים על הניסוי, דומה.

המכתב של אפללו אצל קבלן פרטי. וחשוב מכל, הדגשנו את העובדה כי ילמדו מיקצוע מכניס, ויהיו יחד במקום מכובד ומכבד כצה"ל, שגם יעניק להם את מדיו. "השיטה היתה לשוחח עימם ברצינות. ללא העמדת פנים והתחסדיות. להדגיש את הנקודות החביבות עליהם, כעל כל

לכל המאמץ. עמירם כלפון וצוותו יאלו למצבת הקבוצה הזו כאלה היו היותי תלמידי. כאלו סכר וזמן פילא אסתקנותי עם כהמכניקים של. אולי נבנסתי למצבות והמקיים זמן כישלון הלואי כמו הלהיט והאול השלמים היליין והיחסים היידיק של והיכונק כסא אומגבר אני חושב להניק קמיקצו, אולי להיש כשכף הושרים והחרים: סיכואו להילק הקטע וסיכואו אולי להיש סיכואו כהמקיות סאלה ומכיון.

המכתב של דני כתוב בעברית עילגת אך בלב רך: "לפני המזגרת עבדתי בכל מני עבודות ולוא למדתי מקצוע בגלל שלא היוא לי תנאים. בגלל סכר וגם בגלל שלא אשתדדתי עם המעבידים שלי. אני נכנסתי למזגרת המקצוע וגם בגלל התנאים כמו המדים והאוכל השרטים, הטיור לים והיחסים הטובים של המפקדים כשא אתבגר אני חושב להמיקן ומיקצוע, אני מציע בשביל הנערים האחרים: שיבואו ללמוד מקצוע וישלחיו; אני מציע שיעלו את המס-קורת שאינה מספיקה." הצלחת הניסוי הושגה בגלל מסירותם של משוגעים לדבר.

היה גורם עיקרי שהינחה את אבי הר רעיון מלכתחילה. אסור להפריד בין הנער רים. למען ביטחונם העצמי ושלוחתם, חשוב היה הליכוד הזה. בכך תרד רגישו תם של הנערים לפקודות, שהן לעיתים הוראות עבודה פשוטות. בכך יבטל הר מתח המלווה נער כזה ומדריך את מנותח תו כל אימת שהוא רחוק מחבורתו ומסביב-תו הטבעית.

הוצע, איפוא, לארגן קבוצה של נערים שאינם לומדים ואינם עובדים, בעלי תי-קים במשטרה, ולהקים עבורם קבוצת-עבודה במחנה סדנא בצה"ל. מדובר היה

החומר שהגיע למיסגרת היה מה גרועים ביותר. מדריכי החבורה וקציני המיבחן שליוו את הקבוצה, בדו"חור תיהם על התקדמות הנערים משלב של עבריינים צעירים לשלב של קבוצת נעי-רים מלוכדת במחנה צבאי, הראו זאת. (המשך בעמוד 40)

אצל קבלן פרטי. וחשוב מכל, הדגשנו את העובדה כי ילמדו מיקצוע מכניס, ויהיו יחד במקום מכובד ומכבד כצה"ל, שגם יעניק להם את מדיו. "השיטה היתה לשוחח עימם ברצינות. ללא העמדת פנים והתחסדיות. להדגיש את הנקודות החביבות עליהם, כעל כל